KLUB NOVÝCH NEWCOMERS' CLUB

KANADSKÉ LISTY

Second Class Mail. Reg. No. 3088

BOX 520, STATION "D", TORONTO, ONTARIO, M6P 3K1 CANADA

No. 4., Vol. 23., 15. dubna-April 15th, 1989.

RUDOLF POPLER

V předvečer Velke pardubicke steeple-chase skládají účastníci pardubických dostihů před pamětní deskou Rudolfa Poplera, která je umístěna na staré betonové tribuně, slavnostní slib. Deska připomíná nezapomenutelného hrdinu pardubické dostihové dráhy, který na ni ukončil svůj život.

Rudolf Popler se narodil 29. května 1899 na Jagelci u Vysokého Mýta. Za prvé světové války narukoval do hulánskeho pluku, absolvoval důstojnické školení a pak byl poslan na frontu. Po válce a po zrodu Československé republiky vstoupil do čs armády. Absolvoval ekvitační školu a později vyšší jezdeckou školu v Pardubicich. Od prvého dne udivoval svými jezdeckými výkony a byl velmi úspěšný, jak na dostihove dráze, tak na jezdeckých kolbištich. V roce 1924 byl členem čs. reprezentačního družstva na OH v Paříži s koněm ELDORADO. V roce 1925 byl vyslán na roční stáž do italských jezdeckých škol v Pinerolu a Tor di Quinto. Po navratu domů se stal propagatorem italského „přirozeného" ježdění. Od roku 1929 pusobil jako učitel jizdy v pardubickem jezdeckem učilišti.

Bilance Poplerových uspěchů je ohromna: svědčí o tom i jeho sportovní trofeje shromážděné v sini slatiňanskeho hipologického musea, ktera nese jeho jmeno. Za poměrně krátkou dobu, ktera mu byla vyměřena, startoval v 506 dostizich, z nichž ve 140 zvitězil, získal 108 druhých a 73 třetich mist. Ve Velké pardubické startoval devětkrát a dvakrat v ni zvitězil. Bylo to v roce 1926 s koněm ALL RIGHT II. a v roce 1930 s GYI LOVAM. V roce 1929 byl s GYI LOVAMEM třeti, se stejným koněm v roce 1932 druhý a GIBRALTAREM v roce 1931 čtvrtý. V roce 1931 startoval s GYI LOVAM i ve Velké narodni v Liverpoolu, kterou sice nedokončil, ale přesto podal výborný výkon. Dostihových úspěchů docílil v Praze, Vidni, K. Varech, Plzni, Pardubicich a Brně.

Nemenš úspěšny byl i ve skokovych soutěžich. Od roku 1924 byl členem čs. reprezentačního družstva a zúčastnil se zájezdu do Nice, Vidně, Berlina, Varšavy, Říma i jinam. OH se zúčastnil v roce 1924 v Paříži a v roce 1928 v Amsterodamu. Mezi jeho nejuspěšnější koně patřili ELDORADO, ESPERANTO, ENTENTISTA, DENK, CVOK, KAMILA i ELIOT. Prve vítězství ve skokové soutěži dosáhl již v roce 1923 v Bratislavě s koněm EDRA. Výkonem 180 cm vytvořil také prvý čs. rekord ve skoku do výšky. V roce 1926 zvitězil s koněm DAGESTAN na prvych celostatnich závodech v Praze na Letné, které můžeme přirovnat k dnešnímu mistrovství republiky.

Dne 16. října 1932 byl ve Velké pardubicke těsně druhý. Týž den startoval s koněm ELA v Memoriálu Z. Kinského a tento start byl i jeho posledním. Na celkem lehké překážce „dvojbradli", ktera dnes nese jeho jmeno, klisna padla a Poplera zalehla. Na památ tohoto vynikajicího jezdce a člověka byl Kinského memorial v roce 1949 přejmenován na Poplerův. V údobi prvé republiky se pod tímto názvem vypisovaly i skokové soutěže. Rudolf Popler bude navždy patřit mezi největší postavy našeho jezdeckého i dostihoveho sportu.

Kanadští občané italského původu začali 10. dubna t.r. se stavbou sídliště a rekreačních budov komplexu "FORUM ITALIA". Bude stát na severových. rohu křižovatky silnice č. 10 /či Hurontario St./ a Eglinton Ave. West v Mississauga a celkový finanční náklad se odhaduje na 22 milionů dolarů. Slavnostní první výkop provedla ontarijská ministryně pro bytové záležitosti /a naše krajanka/, Hon. Chaviva Hošek. /Pochází z Podk. Rusi a před příchodem do Kanady žila v Chomutově v Čechách a v Israeli./ Na našem obrázku je třetí zleva. Po její levici je předseda Mississauga Italian Canadian Benevolent Association, p. Frank Trevisan. U ceremonie nechyběla paní starostka Mississaugy, Her Worship Hazel McCallion, která si vybrala lopatu velikou a automatickou, aby jí práce šla lépe od ruky.. Dívá se na ostatní poněkud shůry.. Smějící muž v popředí je populární italský kněz, Rev. V. Papais. U výkopu byli všichni federální, provinční a obecní politici. Nejlepšími řečníky byla paní Hošková a předseda Region of Peel, p. Frank Bean. Přinášíme tento článek také proto, že hlavním architektem projektu je náš krajan, arch. Václav Kuchař, na obrázku vpravo. Jeho návrh v obtížné soutěži zvítězil a z tohoto úspěchu máme všichni radost. Podobná ceremonie proběhne v pátek 5.5. na našem Masaryktownu a i tam uvidíme pí Chavivu Hoškovou a architekta Václava Kuchaře. Stavba našeho sídliště a střediska na Masaryktownu byla umožněna usilovnou prací několika jednotlivců a díky porozumění ředitelské rady Masarykova Institutu, s br. Janem Trávníčkem v čele. Slavnostním výkopem celý proces začne a očekávají se problémy, ale všichni na projektu zúčastnění věří, že budou překonány. Pak si řekneme: dobrá věc se podařila.

Eric Margolis:

Last days of Soviet empire?

"This is terrifying - the serfs BELIEVE what I say!"

Has Russia become the new Sick Man of Europe? This, a century ago, is what the press used to call the collapsing Ottoman Empire.

As ethnic and political troubles continue to erupt across Eastern Europe and the Soviet Union, the similarities between the Soviet empire and former Ottoman empire seem to be growing by the day.

"Watch. The next place to explode will be Georgia," a prominent Soviet journalist confided to me last January in Moscow. Last week his prediction came true.

Nationalist violence broke out in Tbilisi, the scenic capital of the Soviet Caucasian republic of Georgia. Up to 100 may have died. Soviet tanks and troops are patrolling Tbilisi's streets.

Go back 100 years ago, when the Ottoman Empire was in recession. Exhausted and corrupt, the once-mighty Turks were gradually pulling out of the Balkans. Like a vast green wave on the ebb tide, the receding Ottoman Empire abruptly exposed to view a whole new political and ethnic landscape that had been hidden below.

The new Balkan states created from the wreckage of the Ottoman Empire quickly went to war. Serbs, Bulgars, Albanians, Greeks and Romanians — all old enemies — fought each other with ferocity.

Today, the rivalries that caused the Balkan wars persist. The worst example is in volatile Yugoslavia where the rebelling Albanian region of Kosovo has turned into a second West Bank.

The analogy is appropriate. Britain and France drove the Turks out of their possessions in the Middle East and carved it up into artificial mini-states. Thus was created the chronic instability and conflict that makes today's Mideast the modern version of what the turbulent Balkans were like a century ago.

The great imperial war of 1914-1918 also saw the Ottomans driven out of their holdings in the Caucasus Mountains. This area, unfamiliar to most westerners, is what I call Russia's Mideast. It's made up of a dizzying amalgam of races, tribes and religions — held together and at peace, until recently, only by the heavy hand of Soviet rule.

It's said that the Soviet empire is the last of the great 19th century empires. Like the Ottomans, the Soviets may have finally run out of sufficient money, resources and energy to sustain a vast, unwieldy and increasingly restive empire. The Baltic peoples are pressing for independence. So, too, the Ukrainians who may shake the USSR to its foundations. Eastern Europe is edging away from Soviet control. Now it's the turn of the pepperpot Caucasus.

As late as 1921, much of the Caucasus was independent and a hotbed of intrigue where British, French, Russian and Turkish agents competed for influence. The Soviets finally conquered the Caucasus and re-imposed the former rule of the czars. Now the legendary zeal for independence of the Caucasian tribes has re-emerged. And, with it, old hatreds and feuds that go back 1,000 years. Last year Christian Armenians fought Moslem Azeris.

Today it's the splendid Georgians, a truly noble race (Stalin, Georgia's most infamous son excepted) against the Moslem Abkhazians. Tomorrow it could be the Georgians against the Armenians or Ossetians — or perhaps everyone against the Russians.

Blame much of this nationalist passion on economics. The Soviet economy is on the verge of total breakdown. Since genuine political expression remains impossible in the USSR, angry, frustrated citizens are venting their wrath by rekindling old tribal and religious passions. A similar process is occurring in Eastern Europe, worst of all in Yugoslavia where Orthodox Serbs have convinced themselves that by oppressing Catholic and Moslem Albanians they are somehow fighting a crusade against their old foe, the wicked Turks.

Even more worrisome for the Kremlin, the flames of nationalism may spread to the USSR's so far quiet but potentially most explosive minority. There are 50 million Turkic Moslems spread across the USSR from the Crimea to China. The last thing Mikhail Gorbachev needs is Moslem holy warriors galloping over the plains of Soviet Central Asia.

Watching this great historical drama unfold is both fascinating and frightening. Is Moscow really going to allow its empire to slowly crumble? Can it, in fact, do anything to prevent this powerful historical process?

A collapsing economy and disintegrating empire may prove too much even for the redoubtable Gorbachev. Recall also that Europeans in 1889 were convinced that the 20th century would bring world peace. As we look at the oncoming 21st, are we seeing in the dying Soviet empire the first signs of another century of world conflict?

Kanadské Listy

INDEPENDENT MONTHLY
IN CZECH AND ENGLISH LANGUAGES.

Publisher and Editor: Mirko Janeček.

Články,objednávky inserátů,opravy adres a předplatné lze poslat na:
"KANADSKÉ LISTY", Box 520,
Station "D", Toronto,Ont. M6P 3K1.

Pokud jsou články podepsané,nemusí se redaktor ztotožňovat s jejich obsahem.

Předplatné na 1 rok:

Kanada a USA ...	*$ 17:00*
Zámoří lodí ...	*$ 20:00*
Zámoří letecky ...	*$ 30:00*

IN MEMORIAM

Dne 20.dubna 1989 zemřela v Torontě známá naše krajanka,paní Běla Havlíková. Bylo jí skoro 88 let. Narodila se 12.května 1901 jako Blanca Marie Kleinová v Praze-Malešovicích. Její matka se za svobodna jmenovala Augusta Štědrá; její otec -Julius Klein- byl povoláním úředník. Během studia na gymnasiu na Josefské třídě v Praze,se Blanca rozhodla,že bude užívat křestního jména Běla a v septimě úředně vystoupila ze židovské církve a zůstala bez náboženského vyznání /záznam na pražském magistrátu je datován 15.února 1919/. Jako studentka práv se dne 28.dubna 1921 provdala za mladého italského legionáře Prokopa Vladimíra Havlíka /nar.1.7.1898,zemřel v Torontě 9.3.1975/. Za svědky byli:Richard Klein /obchodník/ a Jan Špinka /disponent banky/. Dne 25.března 1924 se mladým manželům narodil syn Vladimír. V dubnu 1939 se Prokop Havlík se svou paní dostal do Francie /dostali se přes Německo díky potvrzení,že "ředitel firmy Eckhardt a spol. v Chotěboři,P.Havlík,je pověřen jednat za firmu ve Francii";firma vyráběla masky a ochranná zařízení proti plynům v průmyslu/. Syn Vladimír zůstal v Protektorátu a koncem války po něm stopa mizí. Manželé Havlíkovi se stali přistěhovalci v Kanadě 2.srpna 1941,specificky v Lacolle,Que. V Torontě se paní Běla zapojila aktivně do práce v Ženském odboru Čs.sdružení,zatímco Prokop budoval firmu OPAL MFG. na Bay St. Paní Běla Havlíková byla inteligentní žena,která se zajímala o literaturu a divadlo a ráda jezdila na koni. Po mnoho let psala divadelní kritiky pro "Kanadské Listy" a byla činná v Dánském odboru Čs.sdružení. Jsme jí vděčni za všecko,co pro naši národnostní skupinu v Kanadě vykonala.

Dne 3.dubna 89 odešel z našeho středu Karel Asmus,82. Narodil se 21.12.1906 ve Frýdlantě nad Ostravicí.Před válkou byl majorem čs.armádě,za války byl u Batů ve Zlíně. Po únoru 1948 odešel do Anglie a pracoval jako nákupčí u Batů v Tillbury.Tam se také oženil. Do Kanady emigroval 21.11.1957 a jeho manželka Joan Mary ho následovala krátce na to. Oba byli v Torontě poměrně známí jako majitelé znamenitého módního obchodu pro dámy "ELITE FASHION" na Bloor St.West,poblíž Bathurst St. Jejich výloha se neustále měnila a přitahovala nové zákazníky. Manželé Asmusovi trávili weekendy rádi v příjemném prostředí Masaryktownu a účastnili se krajanských poniků. Když paní Joan Asmusová dne 21.listopadu 1987 zemřela, Karel Asmus pocitoval její odchod těžce. Stýkal se pak jen s nejbližšími přáteli,např. s Tesařovými. Byl to dobrý člověk a přátelé nezapomenou.

Jak jsme se již zmínili,v březnu zemřela v Torontě paní Anna Šejblová, vdova po S/L J. Šejblovi od 311.čs.peruti. Byla to vzácná žena a čs.vlastenka. Stála věrně po boku svého manžela v exilu po únoru 1948 a i během jeho nemoci./Pplk.let.Josef Šejbl se narodil 13.3.1909 v Poběžovicích a zemřel 26.3.1982 v Torontě./

ČESKOSLOVENSKÉ SDRUŽENÍ

Tato významná organizace Čechů,Slováků a Podkarpatských Rusů v Kanadě oslaví v květnu 50.výročí založení. Kongres,který se bude konat v Montreálu ve dnech 19.až 21.května 1989, nese vhodné jméno "50 let Československého Sdružení v Kanadě" a je pod záštitou paní Mily Mulroney-ové.Místo: Ramada Hotel, 3625 Park Ave. Program bude zahájen v pátek 19.5. v 17:30 hod.vernisáží výstavy čs.výtvarníků v Tudor Hall,5.poschodí obch. domu Ogilvy's,1307 St.Catherines St. W. Účastní se jí celkem 17 našich malířů,sochařů a keramiků a potrvá jeden týden. Vlastní jednání Kongresu, který je 41. v pořadí, bude zahájen v sobotu 20.5. v hotelu Ramada v 10 hod.dop. diskusí na téma "50 let Čs. sdružení v Kanadě-historie a výhledy do budoucnosti". Přednášet budou:dr. Josef Čermák,mjr.J.Hásek,dr.R.Drtina a prof.Viktor Fic. Slavnostní banket započne v 18:30,po cocktailu. Program budou řídit:paní Helena Kurganská a mjr.J.Hásek. Hlavní projev pronese autor John Reeves. V koncertní části vystoupí mj. virtuos Ant.Kubálek,cellista Vít Fiala a klavíristka Dagmar Rýdlová. Večer bude zakončen naladovou hudbou k poslechu a k tanci. Vstupenky lze zakoupit před 10.5. za $45 za osobu na:Czechoslovak Association of Canada,4605 W. Broadway,Montreal,Que.H4B 2A7. Předsedou org.výboru je V.J.Vrána,tel./514/ 676-9553.Přejeme Kongresu zdar!

Pražské uzenářství

638 Queen St. West.
TORONTO, ONT. M6J 1E4

Tel.: 364-1787

Pavel Javor:

POZDĚ

CHVILEMI to ještě zabolí,
ale bolest není již tak prudká.
Synek zatím chodí do školy
a tvé snatce někdo rubáš utká —

Stará bolest už tak nepálí,
stará jizva jako popel šedne.
Časem tě snad někdo ošálí,
ale srdce dal jsi jenom jedné —

Za životem, za vším, co tu je,
upřed ze žene nelítostný příval.
Doma kdosi ženě slibuje,
co jsi tak rád splnit zapomínal!

Filigrena nebaví tě hrát,
prstýnu se naučená gesta.
Snad je pozdě už i na návrat,
Bůh tě trestá. Ví, za co tě trestá!

Život — dukát čerstvě ražený —
rozdrobil se v promarněné mince.
Čemu věřit? V osud? Na ženy?
Smutno je ti, smutno pět vzpomínce —

Tma je v srdci. Ta tízkostná tma,
jak bývala v dětství v temném hvozdě.
Snad je pozdě už i na návrat,
už je pozdě, už je příliš pozdě —

22.4.89 oslaví"60' známý krajan Jan Matějovič,rodák z Klatov. Po únoru 48 /jako 19ti-letý/ odešel do exilu. Přes Anglii emigroval v r.51 do Kanady. Pracoval u firmy G.Heer jako účetní a od r.1962 koupil firmu Drummond Metal v Mississauga,kde je dodnes.Je ženat a má 2 syny. Účastní se krajanského života.Jinak je skromný a nenápadný. MJ

CZECHOSLOVAK (TORONTO) CREDIT UNION LIMITED

KAMPELIČKA

740 Spadina Avenue, Toronto, Ontario M5S 2J2 (roh Spadina a Bloor). Tel.: (416) 925-0557

24 HODINOVÁ INFORMAČNÍ SLUŽBA

AMERICAN EXPRESS

American Express Travellers šeky BEZ POPLATKŮ!

- Dlouhodobé vklady
- Denní úrokové vklady
- Speciální vklady
- RRSP

Platíme úrok na šeková konta.

- Hypotéky
- Osobní půjčky
- Speciální půjčky na nová auta
- Line of credit
- Šeková konta bez poplatků za šeky

Otevřeno: Pondělí, čtvrtek, pátek 10-7, úterý a středa 10-5, sobota 10-2.

Přijďte, pište nebo volejte pro podrobnější informace.

kultura

Na Speers Ave. v Oakville, Ont. je Jelínek Cork Co., firma,která se zabývá prodejem zátek a jiných předmětů z korku. Firmu vede krajan Henry /Jindřich/ Jelínek,ml., bratr Otty a Marie. Tato dvojice,jak známo, vyhrála světové mistrovství v brasobruslení párů v březnu 1962 v Praze,odkud celá sedmičlenná rodina uprchla v roce 1948. Poměry v Československu před pučem v r.1948 a po něm, okolnosti útěku rodiny a triumf Marie a Otty v Praze, zachycuje napínavá knížka "On Thin Ice",203 strany,která vyšla v Kanadě v září 1978. Autorem je Henry Jelínek,ml., ve spolupráci s novinářkou Ann Pinchot-ovou. Kdo má zájem o tuto zajímavou knížku, může si ji objednat přes "Kanadské Listy" za $5:50 na adrese: "Kan.Listy",Box 520,Station "D",Toronto,Ont. M6P 3K1,Canada. Na našem obrázku je autor knihy Henry Jelínek,Jr., v kanceláři firmy Jelínek Cork Ltd.

NOVÉ DIVADLO V TORONTĚ

Současná "krajanská"divadelní sezóna v Torontě byla /a vlastně dosud je/ docela zajímavá. Zmíníme se o několika představeních:

HAVLOVO "POKOUŠENÍ"--V rámci oslav 70.výročí založení Československé republiky, provedl soubor 30.října m.r. dvě představení Havlovy hry "Pokoušení". Kanadská premiéra byla v řeči,v které hra byla napsána a byla uvedena krátkým proslovem profesora Gordona Skillinga. Po mém soudu to byla,vedle Čapkovy hry "Ze života hmyzu", nejlepší produkce Nového divadla. Režii měl Adolf Toman a odvedl prvotřídní práci. Ve hře vystoupili:Dáša Belačíková,Jana Jeřábková,Marie Klečková,Zuzana Novotná,Růžena Zemanová,Milan Crhák,Pavel Král,Bohouš Máca,Tomáš Mašek,Dušan Novotný,Ivan Rázl,Franta Safrtál a Honza Šmíd.Hra byla odměněna cenou Ontarijské Multikulturní Divadelní Associace a Tomáš Mašek vyhrál první cenu. Já jsem zvlášť obdivoval výkon Bohouše Máci.Před premiérou byla přečtena část dopisu pražské vládě,jehož autorem byl Vlastimil Brabenec a druzí disidenti,žijící v Torontu.

JANÁČKOVA "VĚC MAKROPULOS"--Kanadská premiéra /trvalo jim to dost dlouho/ Janáčkovy opery "Věc Makropulos",provedená Kanadskou operní společností v Torontě 21.ledna byla skvělým úspěchem. Pro nás bylo zvlášť milé,že opera byla zpívána česky - a mimořádně dobře. Scéna byla vytvořena odborníky ze San Francisco Opera Association. Dirigoval Berislav Klobucar,režii měl Lofti Mansouri. Emilii Martovou zpívala Stephanie Sundine,která se zvláště zaskvěla v posledním jednání. Z ostatních vynikli C. Opthof /Jaroslav Prus/ a Gary Rideout/hrabě Hauk-Sendorf/. V dalších rolích vystoupili Graham Clark /Albert Gregor/,Richard Margison /Vítek/, Kathleen Brett /Kristina/,Robert Orth /Dr.Kolenatý/,Marcia Swanston /uklízečka/,Steven Horst /kulisář/, Benpit Boutet /Janek Prus/ a Gabrielle Prata /pokojská/.

HORNÍČKOVA "MALÁ NOČNÍ INVENTURA"-- Kdybych měl zhodnotit Horníčkovu hru "Malá noční inventura" hodně zhruba a jenom dvěma alovy,řekl bych asi:"milé povídání". A to by nebylo docela spravedlivé. Hra má řadu znamenitých postřehů a silných momentů. A má humor, který byl před dvaceti lety nazval teplým. Je to hra o manželských / a také nemanželských/ vztazích,o tom,co si o sobě a o svých ženách myslí muži a co si o tom myslí jejich ženy. Hru režíroval Pavel Král a jeho režie má na úspěchu provedení podstatný podíl. Ve hře vystoupili: Zdenka Novotná,Zuzana Novotná,Helena Smetanová,Milan Crhák,Bohouš Máca a František Vajnbuch. Zajímavou scénu vytvořil Tomáš Mašek,osvětlení obstaral Otto Krčka /jest-li jsem zase zpackal jeho křestní jméno,tak mne zabije/ a hudbu Josef Musil.

VRCHLICKÉHO"NOC NA KARLŠTEJNĚ"--Bude provedena 23.a 30.dubna ve 4 a v 8 hod.v Limelight Dinner Theatre. Podle oznámky bude představení v režii Adolfa Tomana nastudováno v netradičním pojetí.

Čapkova "VĚC MAKROPULOS" v provedení pražského Národního divadla začátkem června uzavře letošní krajanskou divadelní sezónu.První scéna z Československa,jak oznámení uvádí, přijede na pozvání Adolfa Tomana.Přeji hostům v Torontu příjemný pobyt.Jako v případě zájezdu Vinohradského divadla se,bohužel, představení nezúčastním. Národní divadlo je dosud nástrojem čs.vlády;vlády,která nedávno poslala do kriminálu našeho nejvýznamnějšího dramatika Václava Havla a celou řadu dalších znamenitých lidí,kteří se "provinili" tím,že chtěli veřejně vzpomenout 20.výročí hrdinské smrti Jana Palacha.Josef Čermák.

G&B's Restaurant
Jiří Procházka a Hana Procházková-Benešová
198 Niagara Street
St. Catharines
Tel.: (416) 646-7300

Jednou větou

Úspěšné operace v Montreálu prodělali populární krajané inž.V.Pavelka a dr.V.Zicha. --Tor.Nové divadlo má 24hod.tel.službu:360-8288. Lze volat také během dne Pavla Krále na 363-7686.--"Journal of Economic Growth",který vychází ve Washingtonu,DC,přinesl nedávno 20ti-stránkový článek dr.J.Kotase z Ottawy,pod názvem"Czechoslovakia:From Free Enterprise to Socialist Despair".--Několik čtenářů se nás zeptalo, co se stalo s čs.hok.hráčem Petrem Nedvědem,17,který požádal o asyl v Calgary v lednu t.r. /Nevíme./--Jean Hladíková pracuje v Holiday Inn v Torontě.--Prof.S.Reiniš napsal pro posl.číslo"Západu" zajímavý článek "Co se semtexem?"--V St.Catharines,Ont. zemřel krajan Ferdinand Pejskar.Než přišel do Kanady,působil ve Švédsku.Bylo mu 75 let.--Čs. restaurace "U Zavoralů" byla poškozena ohněm,který vypukl u sousedů. Už zase fungují..--Igor Líba hraje za L.A.Kings. --Slavnostní výkop pro sídliště na Masaryktownu bude v pátek 5.5.v 10:30 hod.dop. za účasti ont.ministryně pro bytové záležitosti Ch.Hoškové. Každý je vítán!--Vlad.Dufek se zasloužil o to,že se Toronto nestane "bratrským městem" Volgogradu.Jeho vystoupení na veřejné schůzi na radnici bylo velmi efektivní.Návrh neprošel.

Pojištění je věc důvěry
Téměř 40 let služby naší veřejnosti s největší kanadskou životní pojišťovnou
SUN LIFE OF CANADA
VLADIMÍR VÁLEK, C.L.U.
Senior Representative
Tel. 626-3004
21 Four Seasons Pl.,Suite 300,ETOBICOKE,Ont. M9B 6J8.
Východně od 427.

HODLÁTE-LI KOUPIT NEBO PRODAT
DŮM, OBCHOD, ŽIVNOST
NEBO JINÝ TYP NEMOVITOSTI..
obraťte se s důvěrou na
GEORGE J. B. DANES
Family Trust Corporation Realtor
Tel.439-1660 /anglicky/
266-1659 /česky/

ASTRO
YOUR BEST BUY IN FRESH CULTURED DAIRY PRODUCTS
•YOGURTS •CREAM CHEESE
•PRESSED COTTAGE CHEESE
•SOUR CREAM •COTTAGE CHEESE
•DRINKING YOGURT
NEW YOGURT BASED SALAD DRESSINGS NEW
"THE YOGURT LOVER'S DRESSING"
QUALITY and TASTE you can TRUST
Try Biobest Yogurt and Famous Astro Dome Granola Yogurt.
NOW! Both with Fruit on the Bottom
ASTRO PRODUCTS AVAILABLE AT FINE DAIRY COUNTERS
ASTRO DAIRY PRODUCTS LTD., ETOBICOKE, ONTARIO

Sdružení přátel letců

Nové zajímavé knihy v naší let. knihovně:Josef Mladějovský:"Nebe pro Albatros"/o inž.Janu Vlčkovi,českém let.konstruktéru/, 316 stran; Jack Fishman:"A zdi se hroutily",363 strany /pozadí rozbití části nacistického vězení v Amiens ve Francii letouny typu Mosquito 18.2.1944,aby byl umožněn únik 120ti vězňům;let.jednotce velel legendární S/L Charles Pickard,který při útoku zahynul/; Antoine de Saint-Exupéry:"Noční let",277 stran /3 povídky známého franc.válečného letce,který zahynul v r.1944/; Oldřich Doubek:"Ikarové bez legend a bájí",360 stran /vzpomínky býv.baťovského a voj.letce 1925 až 1939,po válce letce ČSA/.--11.5. v 7:30 hod. večer bude v Peel Reg.Museu,9 Wellington E., v Bramptonu "Minarsky Memorial Lecture" s předvedením diapositivů přísl.operace. Účastníci mohou shlédnout zajímavou výstavu "Peel in WW2".--Během vzpomínky na židovské oběti nacismu v NY 14. 3. přednášel mj.T.L.Weiner na téma "Fighter Pilot Otto Smik". /Sloužil jako S/Ldr.a velitel angl.127.perutě,zahynul 28.11.44 u Zwolle a je pohřben v Gentu v Belgii./--Mirek Flus zemřel v autonehodě v Kalifornii počátkem 60.let.--Na Floridě /ve Spring Hill/ zemřela paní Louise Hessová,vdova po S/L či plk.let.A./"Sášovi"/ Hessovi. --Oprava:války ve Francii se účastnilo několik tisíc našich letců a vojáků,ale jen asi 100 našich letců bylo bojově nasazeno do bojů o Francii;z nich nejúspěšnější byli Peřina,Vašátko a Vybíral. Není známo,kolik našich vojáků se účastnilo války na zemi.--Jan Bozděch měl alsaského vlčáka jménem ANTEK.--Čtenář z Anglie poznamenal,že plk.let.J.Berounský zemřel na angl. půdě /na palubě angl.křižníku "Edinburgh"/ a protože byl stále ve svazku RAF,jeho jméno by mělo být v památníku v Runnymede. Zatím je jeho jméno na pamětní desce v Čs.klubu v Londýně.--Máme zajímavé informace o čs.let.škole v Omsku za 1. světové války,které velel kpt.Melč.Instruktory byli poručíci Knopp a Hanek. Meteorolog se jmenoval por.Vipler. Do listopadu 1919 škola vychovala 36 pilotů a 25 pozorovatelů. Jedno z pův.letadel /LWF/ visí dodnes pod stropem Nár.Techn.Musea v Praze.--E.Čejka napsal pro "HR" zajímavý článek "Počátky čs.letectva ve Francii".Cituje mj.V.Kocmana,S.Fejfara a S.Janoucha.--Ant.Vašek žije v Praze.--Příští číslo /No.130/ let.revue "ICARE" má být věnováno čs.letcům ve Francii 1939/40. Číslo je za 5 fr. bez poštovného.Adresa:ICARE,Orly-Sud No.213,94396 Orly-Aerogare Cedex,France. /Celou řadu článků a fotografií o našich letcích v Anglii mělo č.99,které je stále k dostání./--O.A.Špaček,zvaný "Icik",nám z BC poslal k výročí úmrtí svého nejlepšího kamaráda a spolubojovníka Rudy Ptáčka, jeho deník zahrnující dobu od 17.6.1939 do 6.1.1942. R.Ptáček se narodil 19.4.1918 v Kostelci n/O a padl 23.8.1942 nad vodami Lamanšského průlivu.--Pohlednici z Kypru nám poslal S/L M.Liškutín.--Vic Bergman nám pomohl identifikovat letce na fotografii 310.perutě.--Při přeletu z Francie do Anglie nedávno zahynul pilot českého původu Vladimír Kříž,53. K havárce letounu typu Mooney došlo nedaleko N.Badesley.--Také v Kralupech je skupina ctitelů čs.záp. letců.--Krásným dopisem se ozval z Anglie Raimund Půda. Spojil se telefonicky s Václavem Kordou,který žije v Amityville,NY. Píše,že se dobře shodne s paní T.,která se znala s K.Kuttelwascherem a od té doby nedá na naše letce dopustit.--Vlad.Slánský žije v Ml.Boleslavi.--Aby se kryla všechna nutná vydání spojená s Velkým sjezdem letců v Anglii v r.1989,je třeba sehnat dalších 7.500 liber.--V červnu bude na letišti v Duxfordu vysazena lípa na paměť všech čs.letců,kteří tam sloužili a padli za 2. války. Lydie Hýblerová přišla s tím nápadem a Vic Bergman strom koupil. U zasazení bude J.B.Chamberlain,synovec J.Boultona,který padl v Bitvě o Anglii jako člen 310.čs.perutě. /Jeho lípa byla vysazena loni./--V knize J.Větvičky"Válka začíná až zítra" je kapitola "Pilotův příběh".Popisuje osudy Jar.Hlaďa za 2.války a zvlášť jeho kalvárii v kom.věženích v 50.letech.--Před budovou velitelství belg.letiště Saffraanberg stojí jako pomník Spitfire IX,č.MK912. Na letounu létal S/L M.Liškutín.--P.Radosta napsal článek "Třistajedenáctka nad Berlínem" s fotografií K.Kuňky,který vyvázl zajetí sebevraždou.--Zástupci našich letců z Anglie navštíví v září Agde a Poulham,kde má být odhalena socha gen.M.R.Štefánika.--Kpt.let.Karel Pospíchal tráví delší dovolenou na Baleárech.--Havárie četaře Götzlingera a druhů:nešlo o cvičný let,ale všichni na palubě si letěli na velitelství Pobřežního letectva pro vyznamenání.--F/Lt.Josef Keprt se znal dobře s V.Cukrem,který žije na N.Zélandě.--V Anglii zemřel Jenda Šustr ze Slánského posádky.--Máme zajímavý materiálu o čs.bezpečnostním letectvu v roce 1938: jsou tam jména:Justa,Hanuš,Jaške,Svozil,O.Hanzlíček. --Bohumil Netopil od angl.19.Sq. zemřel 6.3.89 v Olomouci.Bylo mu 73 let a v Anglii byl stíhačem.--19.1.89 zemřel v Prostějově plk.let.Lad.Benhart,89. Dále zemřeli:L. Lukáš,76,Karel Kopal,72,Adam Pilát,77, J.Laichtner,76, zbrojíř Václav Šťastný,72 a Miloš Fleischer /ČSA/.

Z Dobrovice u Ml.Boleslavi došla smutná zpráva,že tam tragicky /na následky zranění ve vlastní strojírenské dílně/ zemřel 15.4.89 ve věku 69 let Oldřich Linka,býv.příslušník 311.Sq. /Narodil se tamtéž 26.12. 1919./

V Havl.Borové byla 28.10.1988 "odhalena" stálá skříňka s památkami na škpt. let.Josefa Stránského,DFC. Letos má být na místní škole odhalena také jeho bronzová pamětní deska. S/L či kpt.let. Stránský se nevrátil z nočního operačního letu nad Francií se svým Mosquitem 21.6.1944,když sloužil u angl.21. peruti. S ním poblíž St.Valery-en-Caux zahynul také F.Bouda. Oba jsou pohřbeni ve spol.hrobě č.31/32.Po "odhalení" skříňky se před Havlíčkovým rodným domkem sešli tito kamarádi škpt.Stránského:stojící vpředu zleva-Jaroš-"Suchar" Gablech,Vendl,Snídal,vdova po L.Němcovi,K.Šeda,Ulehla a Dvorský.

Ve výcvikovém středisku DeWinton v Kanadě prošla pilotním výcvikem tato dvojice čs.dobrovolníků:zleva-František Bret a František Pšurný. Třetí je gen.K. Janoušek,který přijel na inspekci. Později oba přešli do dalšího výcviku na letišti v Moose Jaw,Sask., kde se sešli s Karlem Kuttelwaschrem,tehdy nejlepším nočním stíhačem v RAF. /Sgt.Pšurný sloužil později u 311.čs.bomb.peruti a dnes žije v Anglii./

První skupina čs.pilotů vycvičených v Kanadě od 11.6.42 do 28. 8.42 na RCAF letišti Medicine Hat,Alberta, 34 SFTS. Stojící zleva:K.Šimon,Jacek Tichý,František Raška,J.Flekal,Jaroslav Kudláček,M.Šigut,Ilonza Matějka,J.Fišera a M.Procházka. Sedící zleva:kpt.Vnouček /liaison officer/,pplk.Ján Ambruš a kpt.E. Nezbeda. /Před touto skupinou prošel výcvikem jediný čs.letec: Otto Smik./Snímek je z osobního archívu M.Šiguta ve Švýcarsku.

O vojácích

V 20.letech byl v Hradní stráži v Praze mj.také major František Fikota,otec známé sportovkyně. Po únoru 48 byl jistý škpt.Křivka novým režimem popraven. Zatím nevíme,v jaké skupině byl souzen; pokoušíme se najít jeho syna Petra,který žije v okolí Chicaga. Škpt.Křivka sloužil pod plk.S. Chrastinou,jehož obrázek pžinášíme na této stránce. --Jan /"Punta"/ Pulkrábek žije v důchodu v Liberci. V r.1936 absolvoval franc.jezd.školu v Saumuru;potom učil na jezd.účelišti v Pardubicích. Jezdil také závodně na motocyklech a autech. Za války sloužil v tzv.vládním vojsku v Itálii,jeho styky s it.partyzány objevili Němci a odsoudili jej k smrti.Těsně před popravou byl převezen do Prahy k dalším výslechům a zázrakem válku přežil.--Máme foto Oldřicha Nechanického,který měl para výcvik,ale shozen doma nebyl. Byl znám jako číšník v Nár.domě v Londýně a později sloužil u tankové brigády. Píše doma naměti. --Odo Wadstein,resident v Beeton,Ont.,nám zapůjčil celou řadu zajímavých fotografií z Agde a z Anglie a také zajímavý rukopis svých pamětí,které nazval "The other side of war:a chain of odd,bizarre or comic,but true stories".Uvažujeme o vydání..--Velmi zajímavá je kniha Jiřího Větvičky "Válka začíná zítra",která vyšla doma v r.1969. Zapůjčil nám ji por. P.Raichl z USA. Zachycuje osobnosti a ovzduší v čs. jednotce na východě.--U Dunkirku byl také kpt.Burel. Kdo o něm ví víc?--A.T./Seaton/ hledá zahr.vojáka Žáčka,který byl v Murnau a ve Švédsku po 48.--Petr Piso z Medzilaborců padl u letiště Tri Duby za SNP. Kdo ho pamatuje?--V Düsseldorfu v NSR zemřel v květnu 88 dr.Michal Štěpánek-Štemr,býv.tisk.tajemník L.Svobody. Co se stalo s jeho archívem?--Na oslavy v Agde na podzim t.r. má přijet také skupina z ČSSR. --Ve vládním vojsku za 2.války sloužilo 370 důstojníků a 6.000 mužů. Podle svědka Němci je "stříleli už v Praze",než byli posláni do Itálie. Odtamtud pak většina prý přešla ke Spojencům.--Zajímavá je kniha Josefa Velfla "Cesty ke svobodě",218 stran,která vyšla v r.2987.Týká se Příbramska za 2.války. Z rodáků,kteří se účastnili akce v zahraničí je podrobně zachycen osud škpt.Josefa Kholla,velitele 1.pr. 1.čs.brigády,který padl na Dukle.--Potřebujeme pro archív následující čísla legion.časopisu "Osvobození": č.1 až 97, 99 až 102, 104. Apelujeme na býv.vojáky, aby nám tato čísla darovali nebo zapůjčili pro fotokopírování.--Velitelem 5.strategického pásma ON v r.1939 /sev.Morava/ byl pplk. let.Josef Rýdl,jeho zástupcem škpt.Josef Hurych z Frýdku. --Plk.J.Novák,MBE,oslavil "92"v Hammondville,NSW,Austrálie. --V r.1938 velel polní poště č.49 brig.gen. Julius Fišera, č.50 brig.gen.Josef Koutňák a č.51 brig.gen.Jar.Eminger. --Oprava:v Praze promluvil k veteránům od Tobruku JUDr.Sommr. Foto Jabora a Býčka: šlo o ostrou střelbu děl.pluku u Sennybridge ve Walesu. Des.Vítámvás padl v dubnu 45 u Dunkirku.--Inž.J.Fráňa oslavil nedávno "81",díky kefíru.

Tento historický obrázek Hradní stráže z roku 1920 - s TGM uprostřed - je z archívu plk.J.Nováka,MBE,z Austrálie. Je z roku 1920,kdy ještě existence této vojenské jednotky nebyla parlamentem uzákoněna.. Jsou na ní ruští legionáři,ale jejich jména bohužel nemáme. Kdo nám pomůže? Zákon o organizaci a funkci Hradní stráže presidenta republiky byl čs.parlamentem schválen 14.září 1921. Jednotka měla 3 čety;ruští,francouzští a italští legionáři se podíleli jednou třetinou/,celkem 160 mužů,kterým velel velitel Hradu. Hradní stráž byla zrušena na podzim 1938.

VÁCLAV VRABEC

Dokončení z min.čísla.

GENERÁL, KTERÝ MNOHO VĚDĚL

Konec války zastihl generála Piku jako hlavního představitele čs. armády v Moskvě, odkud se vrátil do vlasti vyznamenan nejvyššími čs. řady a vyznamenáními, sovětskými Řádem rudého praporu, Řádem vlastenecké války I. třídy, Za osvobození Prahy a Řádem vítězství nad Německem. Celkem byl nositelem 30 vyznamenání, mezi nimiž byly i vysoké řády francouzské, britské, americké, jugoslávské, rumunské a další. Vrací se jako hrdina, jako jeden z nejvýznamnějších bojovníků za národní osvobození, jehož vynikající schopnosti vojenské i diplomatické mají být využity i v mírové době. Je jmenován zástupcem náčelníka generálního štábu, jako čs. delegát se spolu s dr. Clementisem účastní pařížské mírové konference, v Bukurešti je po něm pojmenována jedna z hlavních tříd.

To už se ale nad ním začínají stahovat mraky nevraživosti a nenávisti, u někoho pak také pocit, že toho tento vlastenecký generál příliš mnoho ví, že příliš poznal zákulisí mnoha důležitých jednání a detaily mnohých aktů, o nichž by se rádo pomlčelo nebo by se interpretovaly podle momentálních politických a ideologických potřeb. Plukovník a později generál Bedřich Reicin, dříve četař a osvětář čs. jednotky v SSSR, náměstek ministra národní obrany a náčelník V. oddělení obranného zpravodajství tohoto ministerstva, již před únorem 1948 začal na Piku sbírat materiály, když se zmocnil důležitých dokumentů z archívu londýnské vlády. V době únorových událostí byl generál Pika nemocný, v březnu 1948 se ve vojenské nemocnici podrobil operaci zánětu žlučníku. V době rekonvalescence, 5. května 1948 jej dal Reicin zatknout a převézt do konspirační vily ve střešovické Dělostřelecké ulici, kde byl podroben potupným výslechům, většinou za Reicinovy osobní účasti. Dělo se to bez jakéhokoli právního podkladu k vazbě. 12. května 1948 je datováno trestní oznámení vrchnímu vojenskému prokurátorovi pro podezření z velezrady, mj. za to, že „ve funkci náčelníka čs. vojenské mise v SSSR opětovně kladl překážky organizaci boje za osvobození CSR ..." Vyšetřování plné intrik a podlostí trvalo do 17. listopadu 1948. 26.-28. ledna 1949 se konalo neveřejné přelíčení u státního soudu na Pankráci, když již předtím, 21. ledna, schůze vojenské komise při ÚV KSČ za přítomnosti K. Gottwalda, R. Slánského a generálů Drgače, Svobody, Drnce, Procházky a Reicina rozhodla o jeho průběhu a rozsudku. Předseda senátu plk. dr. Otakar Matoušek a prokurátoři generál Jan Vaněk a pplk. dr. Karel Vaš s dalšími soudci a přísedícími se přes upřímnou a přesvědčivou obhajobu dr. Rostislava Vohaly a dr. Františka Čerovského dřeli rozhodnutí komise, a 28. ledna 1949 vynesl soud ortel.

Divizní generál Heliodor Pika byl shledán vinen ze zločinu vojenské zrady a zneužití služební moci a odsouzen podle § 6/2/II. s.zákona č. 50/23 Sb., za použití §§ 45, 96 v.t.r.z. kromě kasace, vyloučení z čs. armády a ztráty čestných odznaků a vyznamenání k trestu smrti provazem.

Všechny faktické zásluhy Heliodora Piky o budování československé armády a účast na vedení národně osvobozovacího boje proti fašismu, jeho obětavá a hrdinná služba vlasti, byly nejen popřeny, ale přímo převráceny v obvinění nejhrubšího kalibru, a to jak žalobci a pochybnými svědectvími, tak i odůvodněním rozsudku.

Degradovaný generál Pika přijal hrdelní rozsudek klidně a po krátké poradě s obhájci ohlásil zmateční stížnost a odvolání. Po skončení přelíčení v 10.00 hodin 28. ledna 1949 se soud usnesl nedoporučit odsouzeného k milosti prezidentu republiky. 9. března podali obhájci v zákonné lhůtě zmateční stížnost a odvolání proti výši trestu, které Nejvyšší soud v Brně 8. dubna zamítl. Samotný ministr spravedlnosti Čepička urgoval jeho urychlené rozhodnutí. 12. dubna poslal Pika prostřednictvím obhájce žádost o milost prezidentu republiky. Ten ji však zamítá, přesto, že se do jeho rukou dostávají četné žádosti o milost, mj. bývalého náčelníka francouzské vojenské mise v předválečném Československu generála Fauchera i rodné obce odsouzeného vlastence.

(V roce 1968 řekl tehdejší prezident generál L. Svoboda, že v květnu 1949 intervenoval u K. Gottwalda za Piku a dostal od něho ujištění, že dostane milost. V první polovině června jel pak Svoboda do Lán, kde právě zasedala tzv. pětka za účasti K.Gottwalda, R. Slánského, A. Zápotockého, L. Kopřivy a Jindřicha Veselého za účasti přizvaných B. Reicina a J. Procházky. „Gottwald vyšel ven do parku" — vzpomínal gen. Svoboda — „a když mne uviděl, vzal mě pod paží a povídá ‚Takjsme toho Piku nezachránili. Pětka byla pro zamítnutí žádosti o milost.' Já na to povídám, pane prezidente, vy jste přeci prezident, vy rozhodujete. Na to Gottwald odpověděl, že v pětce je on jako rovný mezi rovnými a musí se podrobit většině, a tam byli všichni proti, zejména Zápotocký trval na zamítnutí.")

Po vynesení rozsudku napsal H. Pika svému synovi, který byl rovněž ve vězení: „... všechno strašně tragických dnech čekám konec svých dní s naprostým klidem a čistým svědomím. Není tak těžko zemřít zcela nevinně při vědomí, že jsem se po celý život snažil poctivě prospívat národu a vlasti ... Za války jsem pracoval se spojenci bez rozdílu, zda je to Intelligence Service nebo politik či voják. Po válce jsem společensky s jedním v Londýně poobědval, s jiným v Praze též jednou poobědval, a s třetím povečeřel. V rozhovoru jsem hájil naši politiku, i SSSR, hájil jsem Sovětský svaz. Stykem s Int. Service jsem prý zradil vlast. Dále jsem se dopouštěl zločinu, že jsem plnil rozkazy prezidenta republiky a naší londýnské vlády. Proces není justičním omylem, ale politickou vraždou. Nepřipustili jediného svědka, jediného dokumentu a z archívu vybrali jen zprávy nepříznivé ... Nutno-li, zemřu s největším klidem."

Potom byl Pika převezen do věznice na plzeňské Bory. Zde mu předseda senátu plk. dr. Matoušek 20. června 1949 oznámil, že všechny žádosti o milost byly zamítnuty a že rozsudek bude vykonán druhý den ráno. „Umírám jako voják v boji," říká na to Pika a prosí pak přítomného syna a obhájce „Až bude příznivější doba, očistěte mne, jsem nevinen."

21. června 1949 v 6 hodin ráno byl bývalý generál Pika ve své generálské uniformě vyveden na dvůr borské věznice a na dotaz předsedy senátu, zda má nějaké poslední přání, řekl „Mým posledním přáním je, aby národ zůstal sjednocen a aby každý pracoval na sjednocení národa." V 6.08 byl oběšen. V 6.15 konstatoval úředně lékař u popraveného smrt uduše-ním.

Tak se skončil život statečného vlastence.

• • •

Na podzim 1968 se konalo nové soudní přelíčení před vojenským soudem v Příbrami a Praze, v němž byl generál Heliodor Pika posmrtně plně rehabilitován. Byl však rehabilitován skutečně? Ví nebo má možnost naše veřejnost vědět o pohnutém osudu tohoto vlastence? Bude na jeho rodném domku ve Stitině pod historickou Hůrkou odhalena alespoň pamětní deska?

Připomeňme si v této jubilejní vzpomínce nedožitých devadesátin generála Heliodora Piky nabadavá slova posledního jeho dopisu na rozloučenou, která napsal ve rodině krátce před svou smrtí:

„Milovaní, nejdražší,

před strašně a hrůzně tragickými okamžiky stojím klidný, vyrovnaný, s čistým svědomím, že — přes mnohé chyby — jsem své povinnosti plnil co nejsvědomitěji a co nejpoctivěji. Jsem přesvědčen, že nejde o justiční omyl, vždyť vše je tak průhledné — že jde o politickou vraždu přece však rad přinesu tuto nasilnou oběť, bude-li sloužit k uklidnění v národě, v jeho sjednocení. Není ve mně zloby, nenávisti ani pomstychtivosti, snad toho chtějí moji protivníci využít k dosažení jednoty — studí mne však hořká lítost nad tím, že zmizela spravedlnost — snad jen dočasně — a šíří se nenávist, zmizel smysl pro snášenlivost, pro svobodu myšlení a projevu. Jak lehce se pravda překroutila v pravý opak a není dovoleno dáti jediného svědectví a důkazu k obhajobě pravdy. Je mi líto, že strach ovládl většinu lidí a že se neodvažují říci pravdu, anebo alespoň něco vyloženou lež buď z donucení nebo z konjunkturalismu.

Kam se ztratila poctivost a odvaha? Kam zmizelo naše „credo" — zděděné od M.J. Husa a T.G. Masaryka — které jsme tak hrdě sobě i světu připomínali? Je to soumrak národního vědomí, nebo už temno svobody lidských práv? Ne, nemohu uvěřit, neboť génius národa je věčný, přetrvá bouři a nedá zahynout"

/2 římských "Listů"/

Tato fotografie je nejspíš z r.1945 při přehlídce záp. jednotek na Vypichu v Praze. Je na ní zleva:pres.dr. Edvard Beneš,ministr národní obrany gen.Ludvík Svoboda a plukovník Svatopluk Chrastina,velitel Hradní stráže po 2.svět.válce. Jeho osud byl smutný:po únoru 1948 byl z armády vyhozen, v r.1949 zatčen a odsouzen k dlouholetému žaláři. Byl vězněn hlavně v Leopoldově a propuštěn až po amnestii v r.1960,t.j. po 11ti letech. Zemřel v Praze 25.12. 1988. Od jeho kamarádů v Anglii jsme dostali tyto informace: Chrastina přišel do zahr.armády v březnu 19 40,byl velitelem eskadrony u SPO v La Palme,po pádu Francie odjel na eg.lodi do Anglie,kam doplul 7.7.40. Tehdy měl hodnost štkpt.Pak sloužil u brig.kulometné roty,ale počátkem r.42 byl přidělen osobnímu oddělení MNO a toto oddělení pak od ledna 1944 až do konce války vedl. Čest jeho památce!

O PARAŠUTISTECH

Dokončení z min.čísla.

OPERACE SILVER A. /autor: Oldřich Pelc/

Za prvé,to co bylo v Bartošových "fasciklech" a deníku v rudých deskách,nemohl rozhodně znát,i kdyby mu něco z toho dal tento přečíst. Mimo toho,ve štábu řekl, že Bartoš vozil všechno ssebou v aktovce. Kdyby však v tomto případě,protože věděl,že Krupkovi budou také pryč z bytu, a tudíž nikdo nebude do "fasciklů" nahlížet,nechal všechno ve skříni,bylo Krupkou popisované /M.Ivanovovi a dalším/ opatření s hořlavinou na zničení všeho, nepravdivé! Další,co popírá Krupkova nepravdivá tvrzení,je hlášení dvou pardubických členů Gestapa, Huberta Hanouskeho a Krebse, kteří pronásledovali Bartoše 21.června 1942. V hlášení mezi jiným stálo:"Při útěku odhodil Bartoš kabát a aktovku,ve které měl uloženy své drobnosti."Tož podle tohoto Bartošův"archív"Gestapo 21.června 1942 večer nedostalo,protože buď se Krupka při výpovědi na štábu "zmýlil" anebo archív neexistoval.Bylo by možné,že byl uložen ve skříni v Krupkově bytě "s připravenou hořlavinou",jak vypráví Krupka,aby v případě nebezpečí mohl být spálen. Jenomže Krupka místo tohoto opatření uvádí,že byl složen pod židlí /Operace Silver A,str.155/.
Že Krupka byl úplně nevinen vyvražděním tolika lidí ve východních Čechách a všechno zavinila nedbalost Bartošova,má být důkaz v následujícím,což je v Operaci Silver A na str.156. Krupka řekl:"Pokud si vzpomínám, při mém zatčení v pokoji hotelu,jeden z gestapáků sáhl do aktovky,ve které jsem s hrůzou uviděl červené desky Bartošových spisů." Toto by rozhodně zbavilo Krupku jakéhokoliv podezření z něčeho zbabělého za války a z nekonečného lhaní po válce! Jenomže:nejen z hlášení Clagesova 20.června 42, ale i z hlášení veletele Gestapa v Praze dr.Geschkeho 25.června 42 je jasné,že žádný "archív" Bartošův neexistoval. Dr.Geschke hlásil:"Nyní se prohlíží obsáhlý písemný materiál skupiny Bartoš,získaný v různých jejích úkrytech. Obsah dosud dešifrovaných vojenských radiotelegrafických depeší a ostatních vojenských sdělení se připojuje jako příloha 1."
Ve skutečnosti to,co dr.Geschke představuje jako dešifrovaná vojenská sdělení je 18 odpovědí nebo v několika případech otázek na různé věci,které by zajímaly Londýn. Příloha 2 ve stejném hlášení jsou depeše vyměněné mezi Bartošem a Londýnem o přípravě náletu na plzeňskou Škodovku. Všechno v otevřené řeči!
Zbývá tedy jenom poznamenat,že dvě hvězdy domácího odboje po skončení války zazářily až oslnivě na odbojovém nebi! Byli to profesor Ladislav Vaněk a profesor Václav Krupka. První,až do nedávna uznávaný za organizátora atentátu na Heydricha a rádce, ne-li učitele parašutistů, už skončil a byl objeven jako velmi úspěšný podvodník a spolupracovník Gestapa. Krupka byl sice dvakrát po válce u lidového soudu osvobozen,ale to ještě neznamená, že pravda o jeho činnosti nevyjde jednou ven.
Příště porovnám události kolem paní Krupkové a obsah knihy dr. Z.Jelínka Operace Silver A .

Jednou větou

Pro časovou tíseň se do tohoto čísla nedostala znamenitá studie V.N.Dubna "Za Heydrichem stín". Shrnuje dosud známé informace.Přineseme příště.--Zajímavý byl rozhovor,který měl vydavatel australského listu "Hlasy", Petr Rada, s historikem S.F.Bertonem v Sydney. Obsah rozhovoru byl zveřejněn v květnu 1988. Autor S.Berton napsal ve snaze dovědět se pravdu o okolnostech atentátu na Heydricha přes 4.000 dopisů a prostudoval na 2.000 knih. Od člena židovské kolony z Terezína, která vykopala společný hrob pro popravené lidické muže,se dověděl,že v rozvalinách Lidic byla nalezena ohořelá těla dvou mužů. Kdo byli? Další záhady jsou dodnes nevysvětleny. Mezitím z angl. pramene došla informace,že prvně bylo užito názvu "Operace Anthropoid" na schůzce v Londýně 4.10.41,na níž Gabčík a Svoboda přijali úkol zabít Heydricha. Autor S.Berton plánuje vydání souborné práce pod názvem "Spor o Jindru".--Npor.Standa Uchytil prodělal para-výcvik ve Skotsku s mjr.Otiskem a později přešel do SSSR a byl shozen na Slovensku s čs.paradesantní brigádou. Později této brigádě velel. Po válce působil v Hranicích a jako gen.velel záložní důstojnické škole v Ostravě do r.68,kdy odešel do důchodu.--I v Anglii je známo,že se A.Vyhňák ohradil proti nepravdám v knize "A Man Called Intrepid".--Ed.Sebelle žije v Rokycanech a poskytl interview redaktorovi listu "Informace pro filatelisty" v list.88.Pracoval totiž před válkou na poště. K vládnímu vojsku se dostal 4.9. 1940. V květnu 1944 se v řadách vládních vojáků rozšířila zpráva, že Angličané plánují do Čech poslat vzduchem 50.000 parašutistů. Z Itálie ,kam Němci poslali asi 4.000 příslušníků vládního vojska, přešel s 90ti muži do Švýcar,byl vycvičen Američany jako parašutista,ale vysazen nebyl. Sloužil u čs.vojenské mise CMF v Itálii, které velel pplk.V.Podhora.--W/C Ron C.Hockey, válečný velitel 138.perutě pro vysazování parašutistů v zázemí nepřítele,poslal kondolenci a vál.fotografie synovi nedávno zemřelého Karla Knaifla, který pod ním sloužil,do Pardubic. W/C Hockey je anglického původu.--Doma má vyjít studie o výsadcích v křivoklátských lesích, z obou stran.--Podle informací od prof.L., Chaviva Reiková užívala za SNP také jméno Martinovičová.Skupina měla krycí název AMSTERDAM.Reiková byla zajata spolu s R.Reissem a s celou anglo-americkou skupinou na Veľkom Boku.--Kpt.Jan Babinec prošel zpravodajskou školou a byl vycvičen jako parašutista na východě /SSSR/.Byl shozen na Slovensku s paraskupinou "Za svobodné Československo" a účastnil se bojů za Slov.nár.povstání.

Neprovedené zvláštní operace

Gen.Karel Paleček,velitel výsadkového vojska čs.armády za války,přednosta zvláštní skupiny D.

Podporučík Václav Modrák, velitel operace MORTAR.

Zpravodajským odborem MNO v Anglii bylo v období druhé světové války uskutečněno 38 zvláštních operací, při kterých bylo nasazeno 101 mužů. Většina z nich směřovala do okupované vlasti. Ztráty byly vysoké. V bojích s gestapem padlo, zahynulo, či smrt vlastní rukou zvolilo 38 parašutistů – příslušníků Zvláštní skupiny D. Dalších 23 bylo zajato a 14 z nich popraveno. Pouze 30 procent vysazených přežilo bez úhony.

Některé z plánovaných a připravovaných operací provedeny nebyly. Cílům, které sledovaly, i okolnostem, které znemožnily jejich provedení je určen tento článek.

Vysazením BAUXITE vyčerpal fakticky II. odbor MNO v Londýně celý svůj program pro rok 1944. V souladu s celkovým úmyslem o stupňování organizační a zpravodajské činnosti ke konci války, se rozhodl rozšířit na jaře 1945 počet zvláštních operací zasazením dalších skupin.

Od prosince 1944 začala tedy poslední fáze přípravy. V Anglii byly formovány nové skupiny, složené většinou z bývalých příslušníků vládního vojska, kteří v Itálii přešli na stranu spojenců a od partyzánů se přes Švýcarsko dostali do osvobozené Francie. Velitelé skupin byli částečně povoláni od 1. čs. obrněné brigády u Dunkerque z řad těch, kteří již před časem speciální výcvik absolvovali. Skupiny byly doplňovány i několika odborníky z obsluhy VRÚ, s nimiž se dříve počalo pro přesun a obsluhu radiových prostředků Hlavního velitelství čs. armády na východní frontě.

Speciální příprava parašutistů proběhla v pěti kursech. Od 21. prosince byla zahájena kursem útočného boje v STS 19, odkud parašutisté přešli na výcvik diverzní a sabotážní v STS 41 v Gumley, u Market Harborough 29. ledna 1945 nastoupili do výcviku pro přejímací skupiny, navádění letounů a příjem zásob v STS 40 v Bedfordu, odkud 9. února přešli do Manchesteru ke vzdušnému výcviku v STS 5. Speciální příprava vyvrcholila zpravodajským a konspiračním kursem na STS 17/a v Beaulieu a Southamptonu.

Celou přípravu 18 mužů řídil kpt. Rudolf Krzák, který je po celou dobu provázel. Z nich pak byly sestaveny skupiny MORTAR, CHROMIUM FORSQUARE, ROTHMANN a CHURCHMANN. Celý výcvik byl ukončen závěrečným nočním cvičením, při kterém skupiny ROTHMANN a FORSQUARE předvedly ukázku navedení letounu pomocí radiomajáku na přejímací plochu a příjem zásob ve spojením země-letec. CHURCHMANN pak předvedla skupinový noční seskok, při němž byly vyzkoušeny nové vzory nožních zásobníků podle modelu rotného Tomana.

Zpravodajský odbor již v této fázi přípravy plně využíval dřívějších poznatků a zkušeností s vysazováním parašutistů a ve snaze předejít možným neúspěchům, podstatně zvýšil náročnost v konspiračních zásadách. Nové principy byly uplatněny v konspiračních systémech. Pro přípravné, výcvikové a vyčkávací období platily jiné názvy skupin a krycí jména parašutistů, která byla nahrazena operačními kódy a jmény v okamžiku zahájení operace.

Některé skupiny byly ponechány na vyčkávací stanici STS 18 v Anglii, odkud se počítalo s jejich vysazením, jiné byly za tímto účelem odeslány do Itálie. Vesměs se s jejich vysazením počítalo v průběhu měsíce dubna, maximálně počátkem května 1945. Po vysazení měly splnit spojovací a přejímací úkoly a seskakovat na vyhlédnuté a zajištěné doskokové plochy. Zpravodajský odbor očekával, že jejich použitím nahradí ztráty způsobené již operujícím skupinám v předešlém roce a rozšíří dosažené úspěchy i do jiných oblastí státu, zejména do východních Čech, okolí Prahy a Šumavy. I nadále zůstával základním předpokladem jejich úspěchu požadavek spolupráce s domácím odbojem, kterému se měly dát plně k dispozici.

OPERACE MORTAR

Směřovala stejně, jako skupina předešlá do východních Čech, kde měla navázat na zpravodajské a organizační úspěchy BARIA, dále je rozvinout a v závěrečném období zesílit vojenské možnosti tamního odboje vlastní dodávkou a vykorespondováním shozů zbraní. I po zničení Šandeovy skupiny zůstaly ještě pozoruhodné organizační úspěchy v podobě rozvětvené sítě ALEX, části Zpravodajské brigády, zejména pak skupiny DIAMANT, která se na přípravě operace MORTAR podílela výběrem doskokové plochy a jejím zajištěním.

MORTAR byla sestavena z příslušníků vládního vojska a její velitel, podporučík Václav Modrák, byl zkušeným radistou s dlouholetou praxí na VRÚ. Sám absolvoval speciální výcvik již v roce 1942. Nyní jím procházel znovu. Po celou dobu přípravy, včetně pozdějšího pobytu v Itálii, byla MORTAR krytá názvem KAFKA a parašutisté používali krycích jmen, která se v okamžiku vysazení měla změnit na jména operační.

Úkol byl skupině formulován gen. Moravcem a ppik. gšt. Strankmüllerem s tím, že po vysazení přejde zcela do podřízenosti domácí ilegální organizace a že operace musí být provedena za všech okolností. Jedním z hlavních cílů skupiny bylo zřízení nových rádiových směrů na Londýn a Košice, všeobecné zpravodajství, navádění letounů a příjem zbraní.

Velitel, podporučík Václav Modrák (Josef Novák), jeho zástupce rotný Alois Horáček (Karel Knapp) a radista rotný Jan Sekerka (Jan Stříbra) byli standartně vyzbrojeni a vystrojeni v civilních oděvech, s falešnými doklady v podobě pracovních knížek a „Kenkart". V peněžních pásech měli po 15 diamantech a 20 000 DM, 2 pistole Colt a 50 nábojů, včetně jedu, tvořily výzbroj osobní. Pozoruhodná byla zbývající technická výbava skupiny, která byla nejmohutnější ze všech známých operací. V 17 zásobnících měla MORTAR 4 lehké kulomety Bren, 36 samopalů Sten, 20 US karabin M-14, 30 pistolí Colt ráže 9 mm, 120 ručních granátů, 200 kg plastické trhaviny a příslušných ženijních komponentů, zásobu munice včetně 20 kulometných pásů, 3 rádiové soupravy MK-15, velký akumulátor, generátor, rádiomaják Eureka, dva náhradní zdroje, 20 párů bot, ponožek, zásoby potravin, cigaret a pod. Výstrojních součástek bylo použito k utěsnění nákladu zbraní v zásobnících. Šifrovací kniha a spojovací plán KAFKA uzavíraly technické vybavení skupiny.

MORTAR se 14. dubna letecky přesunula do Neapole a dále do Rosignana, kde dokončila kompletaci materiálu, hlavně výzbroje. Od 16. dubna byla v pohotovosti. Původně měla být vysazena 18. dubna 1945. Start byl však zrušen a v dalších dnech několikrát odkládán a měněna byla i odletová základna. Americké letectvo nakonec přesunulo skupinu 23. dubna do Brindisi, kde pak čekala na svůj operační start.

Příjem MORTARU byl již částečně zajišťován BARIEM a po něm skupinou domácího odboje DIAMANT. Bylo vybráno několik doskokových ploch v okolí Žamberka, především plocha BRUSÍRNA u Kunvaldu a HRUŠKA v blízkosti osady Polsko, kde bylo poslední stanoviště BARIA. Plocha u Kunvaldu měla být vytyčena přejímací skupinou a kontakt s letounem navázán světelnou signalizací A-N po předchozím vyslání hesla „V brusírně je tma". 4. května 1945 toto heslo vyšlo v Londýnském rozhlase a plocha byla zajištěna přejímací skupinou DIAMANT, které velel četnický strážmistr Šrom. Pro případ nouze měla MORTAR nalézt pomoc na záchytné adrese u Josefa Korlíčka v Radicích u Železného Brodu po ohlášení hesla: „Mám pro vás práci u tavíci pece". Ohlas měl znít: „To jsem rád mám v tom dobrou praxi".

Čtvrtého května 1945 tedy startovala MORTAR s celým nákladem do operace ve 21.23 hod. z Brindisi. Na palubě Liberatoru bylo též CHROMIUM. V 01.10 hod dosáhl letounu stanoveného prostoru, ale pro špatnou viditelnost nebyla pozorována vytyčovací signalizace a tak se po hodinovém kroužení v okolí plochy vrátil letoun zpět na základnu. Pro nepříznivé počasí v následujících dvou dnech musela stále vyčkávat a 7. května 1945 měl být pokus o její vysazení znovu opakován, tentokrát již ve 22.30 hod. Během dne však obdržel rozkaz o definitivním zrušení operace. MORTAR se 13. května vrátila do Londýna a 5. června do vlasti.

Z OKUPOVANÉHO ČESKOSLOVENSKA

"Svět v obrazech"přinesl interview s Mir.Horníčkem. Prohlásil,že rád vzpomíná na Kanadu,když zde byl na EXPO v r. 1967.--V témže čísle je reportáž z EXPO 88 v Brisbane.--Uvěznění dramatika V. Havla vyvolalo protesty po celém záp. světě;dokonce i torontský "Sun"přinesl článek a návod,jak protestovat u pres. Husáka a ministra spravedlnosti A.Kašpara. Totéž v případě I.Jirouse.--Čím větší je nedostatek kvalitní obuvi v ČSSR, tím víc obyvatelé toužebně vzpomínají na T.Batů ml. a jak dobré by bylo,kdyby ve Zlíně znovu zavedl baťovský systém. --Někteří podnikaví čs.občané mají dvě bankovní konta:jedno na Kčs,druhé na záp.tvrdou měnu,přednostně am.dolary.-- Šíří se zvěsti,že vláda zamýšlí zvýšit ceny a platy o celých 50 procent,aby se tak znehodnotily úspory.--Přestavba hl. nádraží v Brně se vleče už celých 10 let a konec není v dohledu. Město má nyní 380.000 obyvatel,ale jen 1 krytý plavecký bazén;Bratislava jich má 6.Za rok 88 bylo v Brně postaveno jen 3.500 nových bytů;v Bratislavě 10.000.-V kněžském domově na Moravci zemřel dp.Josef Smejkal, býv.farář v Bystrém u Poličky.Byl oblíbený po celých vých.Čechách.--Zajímavá je kniha Václava Čady "28.říjen 1918 - skutečnost,sny a iluze",300 stran. Má na 60 dokumentárních fotografií.--Legenda české dechovky,Jaromír Vejvoda,autor polky "Škoda lásky" a mnoha jiných,se narodil na Zbraslavi 28.3.1902 a zemřel v Praze 14.11.1988.--"Týdeník Aktualit" přinesl nedávno článek "Znovu o případu Tuchačevskij".Článek je založen na informacích,které byly nedávno v SSSR "odtajněny" a autorem byl Jar.Valenta.--V seriálu "Češi v cizině" vyšly kapitoly o našich v Polsku a v Rumunsku.Plánuje se kapitola o našich v Kanadě..-- "RP"přiznalo:"S.Gorbačov to myslí dobře, ale je velký idealista a na jeho plány by musel mít tři životy".--Jar.Vojta zemřel 20.dubna 1970. Napsal knihu vzpomínek"Cesta k Národnímu divadlu".

Jindřich Nemuť:

Exkurse v Lactosu

Burnie je poměrně malé přístavní město na severním pobřeží Tasmánie. Kolem něho je nejúrodnější kraj Tasmánie. Tráva,která tam roste není jen obyčejná tráva,ale pro její šťavnatost se jí říká "šampaňská tráva".Není se co divit,že právě tam,vybudoval podnikavý krajan Milan Vyhnálek světoznámou továrnu kvalitních sýrů Lactos. Cílevědomou prací Milana a jeho spolupracovníků na okraji města - v zeleni zahrad a lesíků - vyrostl komplex imposantních budov. Hned u vjezdu do továrny stojí tři stožáry; na jednom je australská a na druhém tasmánská vlajka. Uprostřed vždy vztyčují vlajku státu či země,odkud pochází návštěvník. Často je to veřejně činná osoba obecní,státní či federální vlády,někdy návštěvník z ciziny:obchodní kontakt,technický odborník,novinář či novinářka. Letos je tomu už sedm let,co francouzská společnost koupila a do provozu převzala továrnu Lactos.Zeptejte se však kohokoliv na ulicích v Hobartě,v Launcestonu,Devonportu či ve Smithtonu,zda ví,kdo vybudoval Lactos a každý zná jméno Milana Vyhnálka. Jeho působení na ostrově mělo vliv na osudy mnoha obyvatel. Mnoho lidí také ví,že Milan vybudoval mezitím také vzornou farmu na produkci mléka Lacrum a že se stal oficielním hospodářským poradcem australské federální vlády, ale přece jeho jméno je spojeno s výrobou kvalitních sýrů zn.Lactos,které se vyvážejí do celého světa. Ta tři slova: Vyhnálek,sýr a Lactos jsou neoddělitelná..

Byl jsem zvědav,jak Lactos po prodeji francouzským zájmům pokračuje pod novým vedením. Proto jsem přijal pozvání k prohlídce továrny,která se uskutečnila v pátek 4.listopadu 1988. Se mnou se prohlídky podniku zúčastnila také moje manželka Anna,vydavatel "Kanadských Listů" Mirko Janeček s paní Helen,vydavatel "Hlasů" ze Sydney Petr Rada a pochopitelně sám Milan Vyhnálek. Naším oficielním průvodcem byl nový manager, Francouz Xavier Cruse, který mluví velmi dobře anglicky. Po krátkém uvítacím proslovu a poznámkách o současné a budoucí práci ve výzkumu produkce sýrů a situaci na světových trzích,nám navlékli bílé pláště,hygienické pokrývky vlasů a gumové boty,které jsme si při přecházení z jednoho oddělení do druhého museli vždy desinfikovat. Všude,kde jsme procházeli,byla vzorná,až úzkostlivá čistota. Stroje a kilometry různého potrubí přímo zářily čistotou. Povšiml jsem si také,že stroje byly nehlučné. Pracující v továrně,od techniků do posledního dělníka,muži i ženy, zdravili Milana,jako by byl stále jejich šéf. Měli radost,že zas viděli svého dobrého přítele.. Při tom jsem zjistil,že většina z nich v továrně pracovala 15 a 20 let a všichni byli hrdí na to,že dovedou vyrobit nejlepší sýr na světě. Milan má stále živý zájem o Lactos, což je jeho životní dílo a je jasné, že stále ví nejvíc ze všech o vývoji a chodu továrny. Jak jsme podnikem procházeli,vysvětloval nám technický provoz. Uvádím pro zajímavost aspoň část jeho výkladu:

Příjem mléka ze 17.000 litrových cisteren trvá u každého nákladního auta 15 minut,pomocí dvou výkonných pump.Pak jsou cisterny umyty zvenku a uvnitř,pohonná látka je načerpána a už se auto /jedno ze 16ti/ rozjede na 150 km okruh po severní Tasmánii. Mléko je v továrně mezitím schlazeno na 4 st.C a uskladněno ve čtyřech tancích,každý s kapacitou 300.000 litrů,až do doby kdy se pasteurisuje před výrobou sýrů.Z 10ti litrů mléka se vyrobí 1 kg. sýra. Příjem mléka v Lactosu je asi 400.000 litrů denně pro výrobu 40ti tun sýrů,během 12ti výrobních hodin; 3 tuny sýrů za hodinu. Chemické složení mléka odebraného od dodavatelů je denně kontrolováno;také jeho bakteriologická kvalita. Výrobní místnosti jsou kontrolované počítači a stroje jsou plně automatické. Jsou chráněny před venkovní kontaminací přetlakovým systémem vzduchu. K tomu slouží mohutné větráky poháněné 100 HP motory. Vzduch je prosáván přes filtry a po upravení teploty hnán do výrobních prostorů. Navíc je vzduch odsáván automaticky a měněn až 20x za den. Pasteurisované mléko /zahřáté na 72 st.C po 15 vteřin/ je bez bakterií. Kultury mléčného kvašení jsou přidány do nádob o 20.000 l kapacity. Tím se umožní kvalitní kontrolovatelné zrání sýrů. Pro každý druh sýra se používají jiné druhy kulturních bakterií. Teplota mléka se ustálí na 32 st.C a "zasýří" se přídavkem Enzymu Renin,který způsobí,že za půl hodiny je z mléka tuhá hmota, která se strojem krájí a zahřívá.Zrno se utužuje a čistá /a lahodná/ syrovátka se odčerpává. /Na Slovensku se tato tekutina užívá k výrobě Zinčice;jinde Kefíru,Kumisu,Roveli a pod.slabě alkoholických nápojů./Během dvou hodin po dalším zahřevu,zrno je převedeno jinam a po dalších dvou hodinách nabyde sýr konečný tvar a podobu,jak je známý v obchodech. Kulatý jako koule nebo kulatý jako kolo.Po vylysování jsou sýry ponořeny do solného roztoku,na 1 až 3

Zleva: manager firmy LACTOS v Burnie na Tasmánii, p.Xavier Cruse, a zakladatel firmy Milan Vyhnálek.

dni,podle velikosti "bochníku". Vysolené sýry jsou pak převedeny do "zracích tunelů",kde je jedna tuna na jednom rámu. Bochníky se musí otočit každý den.Jeden dělník otočí 100 sýrů za půl minuty, ručně by to trvalo asi hodinu. Sýry zrají v přísně kontrolované teplotě 15ti st.C. a vlhkosti 70-80% až 12 týdnů. Voskování,balení a uskladnění je v oddělených místnostech. Specielní auta o 10ti-15ti tunách sýry dodávají domácímu nebo exportnímu trhu. Zaměstnanci různých oddělení nemohou přecházet z jednoho oddělení do jiného z hygienických důvodů. Odděleny jsou výrobny:Cedarů,Goudy/Edanu,Ementalu,Tvarohu,Tavených sýrů,Kamambertu,balírny, laboratoře a chladírny. Všichni pracující jsou v bílých pláštích a mají bílou obuv. Snad jen v operačních sálech nemocnic nemůže být čistota vyšší.. Všude jsou švédské,kyselině vzdorující keramické kachlíky a všechny pomůcky k výrobě jsou uskladněny ve sterilizačním roztoku chloru nebo jodu.

Restaurace pro 80 osob má překrásný výhled z panoramatického okna,které vyplňuje celou čelní stěnu s pohledem na moře a hory. Náladová hudba zpříjemňuje oběd o čtyřech chodech,který zaměstnanci dostanou za $2:50. Platí jen suroviny,aby jimi neplýtvali.. Čistota je zřejmá ve společenských místnostech,kancelářích a ve skladištích nepoužívaných předmětů.

Před skončením naší návštěvy jsme navštívili místnost,kde jsou pěkně vystaveny všechny druhy sýrů,které Lactos vyrábí. Jsou i tam druhy,které jsou dosud jen v některých specielních obchodech,jako např.kozí sýr,Fetta,čokoládový,jahodový sýr a pod. Byly to příjemné dvě hodiny,které jsme v podniku Lactos ztrávili. Uvědomili jsme si,že to všecko dokázal jeden náš krajan za 35 let houževnaté práce. Jeho zásluhou už Austrálie nemusí dovážet sýry v hodnotě 20 milionů dolarů ročně. Navíc díky Lactosu Austrálie vyváží na 7.000 tun sýrů ročně do ciziny,při čemž poskytuje práci 250ti lidem a odebírá mléko od 200 farmářů na Tasmánii.

Rozloučili jsme se s Lactosem s pocitem pýchy,co naši lidé v cizině dovedou. Jak se uplatňují a jak dávají příklad jiným. Uvědomili jsme si ale také,že vybudování takového průmyslového podniku není nic lehkého. To se může podařit jen vyjímečnému muži. Tento typ muže Milan Vyhnálek,rodák z vesničky Hnátnice v Orlických horách,zosobňuje. Lidé,jako je on, se nerodí na světě každý den...

ČECHOSLOVÁCI v ZAHRANIČÍ

V St.Kilda,ve státě Victoria,v Austrálii, žije znamenitý čs.exilový novinář, red.František Váňa,M.B.E. Vydával po mnoho let znamenité noviny "Hlas domova". Na obrázku z října m.r. je se svou paní,která mu stála po boku v dobách dobrých i zlých.

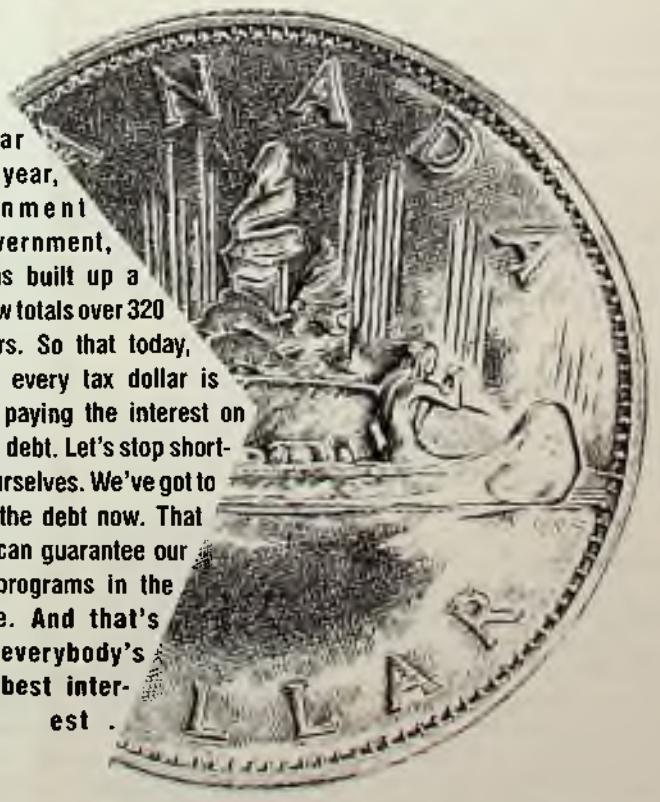
DOMÁCÍ UZENINY
*
EVROPSKÉ LAHŮDKY
PARKLAND
MEAT PRODUCTS
ILJA
ŠANDA
2216 BLOOR WEST (u Runnymede)
TORONTO, ONT. M6S 1N1 TEL: 766-8338
Máme také houskové knedlíky.

Zd.Šmerda /JAR/ poslal pozdrav z NSR.--"80" ve Vídni oslavil známý krajan Josef Brůha. "75" měl obětavý br.Fridolín Čtvrtečka v Sydney,Austrálie.--Frank a Oldřiška Andělovi z Frankstonu /Vict./ se na své cestě kolem světa koncem května zastaví na 4 dni v Torontě. /Frank je baťovec,který působil v Jakartě,Kahýře,Bagdadu a jinde./--Jiný baťovec,Lad.Březný,žije v Sydney,NSW. V Honkongu sloužil u skotského pluku a přežil válku jako zajatec Japonců.--Kanadu a Toronto pocti svou návštěvou v září t.r. manželé Švehlákovi z Adelaide a známý malíř Dimitrij Šetelík s paní Lenkou ze Sydney.--V Zizers ve Švýcarsku zemřela býv.císařovna Zita,96.--B.Š.objevila v Brazilii, že existují "čokoládové včely".--"84" oslavila v Norsku 19.3. obětavá Anna Kvapilová,rodačka z Vys.Chlumce u Sedlčan.--Kuchař L.Čermoch by rád z NSR do Kanady. Také Mir.Cabejšek.--V Caloundra,Qld.zemřel inž.L.Havelka z Obříství u Mělníka,poún.uprchlík.Žil také na Tasmánii.--V NSR zemřeli Ludvík Kotačka a inž.Jiří Strnad.--Pokud jste blízko Kolína /R.,navštivte "Bílý dům na Rýně",středisko našich.Tel.069/235280/K.Hora/.--Lyž.instruktor Jiří Kotaška by rád z Rakous do Kanady.--"92" ve Francii oslavil ak.malíř Jar.Hilbert.--J.Pánek /Hol./ navštívil ostrov Guernsey.--Dp.Petr Kolář vydává v Paříži úhledný a obsahově bohatý "Oběžník české kat.misie".Tel.45 44 58 91.--Carmen a Emanuel Kludští žijí ve Stuttgartu,NSR.--R.Wiener nám z Israele poslal krásné fotografie ulic pojmenovaných po TGM a Janu Masarykovi.--"65" oslavil ve Vídni dipl.ing.Ota Češka.--Pan biskup dr.J.Škarvada /Vatikán/ plánuje cestu do Austrálie a JAR. 14.5.bude slavnostní requiem za p.kard.J.Berana,při kterém má být slavnostním kazatelem.--V NSR zemřel MUDr.Vlad.Novotný,pražský rodák.--S.Schottl /Malmö/ navštívil Rakousko.--Strojní zám.M.Kundert s paní Evou /kuchařka/ by rádi z NSR do Kanady.--V Rakousku zemřel náhle Karel Palivec,rodák ze Strašic.--Petr Pastrnák vydal ve Vídni nový katalog knih na skladě. Adresa: Lindeng.5,1070 Wien,Austria. Tel. 96 37 79.--Krajan Karel Šindelář vyhrál lit.soutěž deníku "Sydney Morning Herald".--V Christchurch,NZ působí MUDr.Armin Svoboda. Jeho matka vede naše krajany v Auckland,NZ.--U Brisbane,Qld.je úspěšný MUDr.Ondra Rejda,pův.z Pardubic.--Dodatek k reportáži o firmě Lactos na str.7:nynějším majitelem je franc.firma Bongrain SA.--Populární jsou Osička Vineyards v Graytown,Vict. Vinohrady byly založeny v r. 1955.

NAŠI V USA

V NY přednášel chartista dr.Němec z Vídně.--Před 20ti lety byla v Naardenu vyhlášena "Naardenská deklarace".Byl u toho mj.dp.dr.Jan Lang. Text pošleme vážným zájemcům zadarmo.--Jednota čs.spolků v Americe /ČSA Fraternal Life/ oslavila 135.výročí založení v St.Louis,Ms. Hlavní úřad je nyní v Berwyn,IL.--Tam zemřel 27.2.známý sportovec Josef Jahelka,syn boxera J.Jahelky.--Bohumil Hrabal z ČSSR je na přednáškovém turné po krajanské Americe. Nejlépe navštíven byl pořad v Astorii,NY,který sponsorovala místní prac.skupina SVU.--Časopis "Hospodář" v Texasu ohlásil zánik v červnu t.r.--Čs.den v Astorii bude 29.5.--Jan Filípek z Palm Springs,CA.napsal pro chicagský "Hlasatel" zaj.článek "Zemědělská otázka".Jeho angl.kniha "Reflections and Perpectives"byla kritiky přijata kladně. Pochvalné komentáře vyslovili mj. dr.Ján Papánek a prof.Jar. Krejčí z Anglie.--Býv.fotbalista AFK Pardubice,Láďa Novák,žije v LA a nevynechá ani jedno posezení u kafíčka na"jarmarku".--V.Duben napsal pro austr. "Hlasy"zajímavý článek"kdo byl dr.Paul Rosbaud?"Šlo o angl. agenta,code GRIFFIN, který dodával zprávy z Berlína přes Oslo. Soustřeďoval se na vědecko-techn.informace.--Dr.Miloš Halouzka s paní Irenou se usadili v důchodu v Laguna Hills,CA.--Vlad.Machala z NY odjel na delší cestu po Evropě.--Ve Wash. zemřel dr.V.Palic, pův.ze Slovenska,83. Pracoval v kongr.knihovně.--M.Zapletal se 1.2. v NY dožil "75".--Talentovaný inž.Petr Pejša,30, zemřel náhle v Brookfield,IL.Byl to vnuk pí Jarmily Pejšové. --V.Kříž ze S.F.byl v Brazilii a v Argentině.--Zastupitelstvo se sejde v NY 20.a 21.5.--L.Mikulík nám posílá zajímavé výstřižky z CA. --V nemocnici v N.Riverside působí populární a dobrý MUDr. Mirko Novák.

Of consuming interest

Year after year, government after government, Canada has built up a debt that now totals over 320 billion dollars. So that today, one third of every tax dollar is wasted just paying the interest on this massive debt. Let's stop short-changing ourselves. We've got to deal with the debt now. That way we can guarantee our social programs in the future. And that's in everybody's best interest.

For more information call 1-800-267-6620
1-800-267-6650 (T.D.D.)
Canada